

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa-Prezydenta Miasta K.
przy uczestnictwie [...] Porozumienia Związków Zawodowych z siedzibą w W.,
Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "S." z siedzibą w G.
i Miasta K.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie ,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania: [...] Porozumienia
Związków Zawodowych z siedzibą w W. i Niezależnego Samorządnego Związku
Zawodowego "S." z siedzibą w G.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 24 maja 2018 r., sygn. akt IV Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od uczestników postępowania [...] Porozumienia Związków Zawodowych z siedzibą w W. oraz Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "S." z siedzibą w G. na rzecz wnioskodawcy Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej łącznie kwotę 2700,- (dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3) zasądza na rzecz uczestnika Miasta K. od pozostałych uczestników postępowania, wymienionych w punkcie drugim, łącznie kwotę 2700,- (dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 maja 2018 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację uczestników postępowania [...] Porozumienia Związków Zawodowych z siedzibą w W. oraz Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „S.” z siedzibą w G. od postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 23 listopada 2017 r., którym zostało stwierdzone nabycie przez Gminę Miasto K. prawa własności opisanej szczegółowo nieruchomości gruntowej przez zasiedzenie, a także rozstrzygnął o kosztach postępowania. Oddalając apelację Sąd drugiej instancji potwierdził w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia spełnienie przez wnioskodawcę - Skarb Państwa a następnie przez uczestnika Miasto K. - przesłanek zasiedzenia nieruchomości.

W skardze kasacyjnej uczestnicy postępowania (bez Miasta K.) zarzucili Sądowi Okręgowemu naruszenie zaskarżonym postanowieniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 172 § 1 i art. 336 w związku z art. 5 k.c. przez ich błędne zastosowanie. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 228 § 2 w związku z art. 235 § 1 i art. 236 k.p.c. przez brak powołania na rozprawie przed Sądem pierwszej instancji faktów znanych z urzędu. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz rozstrzygnięcie co do istoty sprawy przez oddalenie wniosku w całości, ewentualnie po uchyleniu tego orzeczenia przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w każdym wypadku z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania.

W odrębnych odpowiedziach wnioskodawca oraz uczestnik postępowania Miasto K. wniosły o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak spełnienia przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania pełnomocnik uczestników wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymagającego rozstrzygnięcia w postaci dwóch pytań. Pierwsze brzmiało:

„czy równolegle toczące się przed sądem I instancji postępowanie - między tymi samymi stronami i obejmujące swoim zakresem sporną nieruchomość, a w szczególności podjęte tam czynności i przedstawione stanowiska stron stanowią fakty znane sądowi z urzędu, w rozumieniu art. 228 § 1 k.p.c. i tym samym Sąd I instancji był zobowiązany do ich uwzględnienia w toku kolejnego postępowania i nie wymagały one dodatkowego dowodu”. Drugie pytanie: „czy wejście w posiadanie nieruchomości w ramach realizowania przez Skarb Państwa zadań publicznych, a także wydanie nieruchomości właścicielowi na jego pierwsze żądanie uzasadnia stwierdzenie, że Skarb Państwa nie sprawował swojego posiadania w znaczeniu, o którym mowa w art. 336 k.c.”

W utrwalonym i znanym od dawna orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz poglądach doktryny zostały określone przesłanki, jakie musi spełnić przedstawiane Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne. Wśród nich istotne znaczenie ma, aby uzyskane wyjaśnienie miało znaczenie dla ogółu spraw tego samego rodzaju i przez to wyrażało interes publiczny skargi kasacyjnej, ale przede wszystkim dawało możliwość rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, z powodu której jest przedkładane. Dlatego skarżący ma obowiązek przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie w ogóle występuje, a nie jest pozorne, jest istotne i jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (zob. wśród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r. IV CSK 552/17).

Zagadnienie ma być poza tym nowe, czyli jeszcze nie rozstrzygnięte we wcześniejszych aprobowanych orzeczeniach Sądu Najwyższego. Jak trafnie wskazuje się w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy już dawno temu wypowiedział się odnośnie do pojęcia faktów znanych sądowi urzędowo, a stanowisko to pozostaje aktualne i oznacza zapoznanie się z faktami w toku czynności sądu i to w sposób, umożliwiający stronom zajęcie co do nich stanowiska. Nie ma miejsca zwłaszcza wtedy, gdy fakt, który miałby być znany sądowi z urzędu znajduje się w aktach innej sprawy, nie przez ten sam skład sądu rozpoznawanej. W sprawach do których nawiązuje skarżący występuje całkowita rozbieżność czasowa, na którą wskazuje wnioskodawca, gdyż ustalenia dotyczące spełnienia przesłanek zasiedzenia odnoszą się do faktów z 2003 r., a kolejna sprawa

związana z windykacją ma miejsce w 2014 r. Jest poza tym różnica w roli jaką w sprawach dotyczących gospodarki nieruchomościami pełni Miasto K. jako gmina i prezydent tego miasta będący jednocześnie starostą powiatowym, do którego właściwości należy występowanie za Skarb Państwa. Z tego wynika, że zagadnienie zawarte w pierwszym pytaniu postawionym we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wymaga rozpatrzenia po to, ażeby prawidłowo rozpoznać sprawę, będącą przedmiotem zaskarżonego wyroku.

Jeszcze wyraźniej się to rysuje w wypadku drugiego pytania. Było ono już kilkakrotnie zadawane, a najpełniejszej odpowiedzi udzielił Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu sędziów Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r. III CZP 30/07 (OSNC 2008, nr 5, poz. 43). Odpowiadając na zagadnienie prawne przedstawione przez Rzecznika Praw Obywatelskich uchwalił w pierwszym zdaniu, że „Władanie cudzą nieruchomością przez Skarb Państwa, uzyskane w ramach sprawowania władztwa publicznego, może być posiadaniem samoistnym prowadzącym do zasiedzenia”. Tożsame stanowisko zajmował Sąd Najwyższy w wielu następnych sprawach, odwołując się do tej uchwały (z wielu por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2015 r. I CSK 846/14 (nie publ.) i z dnia 24 października 2017 r. V CSK 226/17 (nie publ.), w którym odmówione zostało przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprawa dotyczyła tych samych uczestników, wnoszących skargę kasacyjną i odnosiła się do bardzo zbliżonej sytuacji prawnej i sformułowanego zagadnienia prawnego). W rezultacie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie z powołaniem się na przedstawione zagadnienie prawne w postaci drugiego pytania, mimo swej obszerności nie wnosi nowych kwestii merytorycznych, a podnosi te, które już zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie.

Z dokonanej analizy wynika, że skarżący nie wypełnili przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i dlatego mając na uwadze art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.